

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat K 1:80. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka popoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Žalostna zapuščina prejšnje demokratično socialistične vlade.

Sedanja Stojan Protičeva vlada krmari našo Jugoslavijo s pomočjo in s sodelovanjem Narodnega predstavništva. Dan na dan se vršijo v Beogradu parlamentarne seje, ki nam razkrivajo za našo državo naravnost usodopolne grehe — zapuščino prejšnje demokratično socialistične vlade. Iz teh dosedaj odkritih grehov demokratov in socialistov lahko uvidimo, zakaj so se branili ti ljudje vladnega nadzorstva — parlamenta in zakaj so napeli vse moči, samo da so se obdržali tem dalje pri vladnih koritih.

Iz žalostne zapuščine demokratov in socialistov je razvidno, na kako sebična in osebno d bičkalna pota lahko zaide vlada, ki ne čuti, nikake odgovornosti ne pred parlamentom in še manj pa pred narodom.

Sedaj sklicani poslanci kar strmijo in se čudijo, kako se je moglo tako slabo, da brezobzirno za pravilno gospodariti z državnim — ljudskim premoženjem. Naša glasila so objavila, da je prejšnja demokratično socialistična vlada prav do dna izpraznila vse državne blagajne in povrh je še napravila 1 in 1/2 milijarde nepokritega dolga. Prejšnji prehranjevalni minister, ki je bil socialdemokrat, je tako vzorno vodil prehrano, da bi se bil zadovoljil, ako bi bil ministrom eno leto nad 1 milijardo. Pri vsem tem slabem prehranjevalnem ministrstvu pa je imel, čutil in dobil naš kmetijski narod presneto malo, da sploh imamo v Beogradu kako ministrstvo, ki vodi in baranta s prehrano. Naše žito in meso sta romala v Avstrijo, doma v naši lastni državi pa je gromadil prehranjevalni minister socialist eden državnih dolg na drugega. Zakaj in odkod ti dolgi v prehranjevalnem ministrstvu znaj Bog, prejšnji prehranjevalni minister in socialni demokrat.

Prehranjevalnega ministra vreden sodrug je bil prejšnji finančni minister demokrat dr. Veljkovič. O tem gospodu je izpovedal sam sedanja ministrski

predsednik Protič v pričo parlamenta, da je izvalil ljudstvu na prevarljiv način 1 milijardo pri kolkovanju bankovcev in to na škodo naroda in da je celo to svoto potrošil. Ubogo priprosto kmetijsko ljudstvo je moralo državi odstopiti pri kolkovanju 20%, da si je s tem denarjem zakrpal nikdar polni žep demokrat, finančni minister dr. Veljkovič.

Sedanja ministrski predsednik Protič je tudi javno izpovedal v parlamentu, da bo vztrajala sedanja vlada tako dolgo pri vladnem krmilu, dokler ne bodo razkrinkane, dokazane in narodu obelodanjene vse goljufije, ponesverjenja in slabo gospodarstvo prejšnje demokratično socialistične vlade.

Seve, ta preizkava teh nesramno brezobzirnih demokratično socialističnih vladnih grehov naše liberalce in socialiste peče in grize, da vpijejo po svojih glasilih o klerikalnih lažeh, nemožnosti in nedelavnosti sedanje beograjske vlade v kateri so zastopani kot ministri možje, ki se čutijo odgovorne za svoje vladno delovanje narodu, ki mora plačevati davke ter vzdrževati državo.

Očitek greha boli vsacega, vendar z državnimi grehi naših političnih nasprotnikov moramo na dan, da ljudstvo uvidi in spozna, kdo je njegov prijatelj demokrat — socialist ali mož krščanskega prepričanja, kakor so: dr. Korošec, Jankovič in Roškar.

Radi teh nezaljubljenih državnih grehov demokratov in socialistov pa ima sedanja Protičeva vlada tudi težavno stališče, kako vse te napake in zamude in slabo gospodarstvo vladnih prednikov popraviti, vrediti in preiti v pošteno delavni vladni delokrog.

Prepričani in uverjeni smo lahko, da ima sedanja vlada dobro voljo vse krivice, ki jih je zakrivila prejšnja vlada nad našim narodom, popraviti po možnosti in dati narodu priliko, da se izveže v prostih volitvah, katera stranka in kakšni možje da bodo vladali našo kmetijsko Jugoslavijo v prihodnje.

Za viničarja in za kmeta.

Socialni demokratje so se z vso silo vrgli na naše kmetijsko ljudstvo, zlasti na kmetijske delavce in viničarje. Zakaj? Volitve se bližajo in socialni demokratje bi radi dobili večino, da bi potem gospodovali nad vso državo. Dozdaj so socialni demokratje organizirali samo tovarniške delavce. V Jugoslaviji pa je teh prav malo, samo 13%, zato si hočejo pomagati s kmetijskimi delavci in viničarji. Zato jih lovijo, vzbujajo v njih nezadovoljnost, hujskajo jih k štrajkom in jim obljubljajo vinograde in vrhe (viničarije) sedanjih gospodarjev. S tem

razdirajo edinost,

ki je doslej vladala na deželi med gospodarji in njihovimi delavci in viničarji. Obojih usoda je tesno spojena. Če je gospodarju, kmetu dobro, če mu kaj zra- ste, ima tudi delavec, viničar, hlapec in dekla od tega korist, boljšo hrano, kar je glavno: če pa kmet slabo pridelava, stradata oba, kmet in viničar. Kmet in delavec sta se doslej tega tudi zmirom zavedala, da eden brez drugega ne moreta živeti, da sta drug na drugega navezana. Zato je bilo dozdaj na Slovenskem, bodisi v Slovenskih goricah, bodisi v Ljutomer- skih goricah, tako lepo razmerje, taka vzajemnost in zastopnost med viničarjem in kmetom. Oba sta se čutila kakor eno družino. Kmet potrebuje viničarja v goricah in za drugo delo, za mlato, košnjo itd., viničar pa potrebuje kmeta, da mu da življenje, mu da je in pripelje, česar potrebuje. Zdaj pa pridejo socialni demokratje in hujskajo viničarje na kmeta! Socialdemokratski nauk uči boj enega stana zoper drugega in hoče, da bi samo delavski stan zavladal nad vsemi drugimi stanovi in jih uničil. Samostojna kmetijska stranka hoče, da bi samo kmet zagospodoval nad vsemi drugimi stanovi. Ne eno in ne druge ni pravo. Bog je ustvaril različne ljudi in hoče različne stanove, eden stan je drugemu potreben, zato uči krščansko načelo, da so vsi stanovi enako potrebni in enako vredni. Nobeden stan ne sme nad drugim za-

LISTEK.

Manuš Golec.

Povest čudaka.

Kakih zakrnjenih samskih posebnosti ne dobi- mo samo po mestih, ampak tudi med tržkiimi izobra- ženci. Vzroke družabne posebnosti posameznih čuda- kov najdemo navadno v udarcih usode, ki so zadeli večkrat take posebnosti, dokler so se bili prav nava- žni ljudje.

Ti usodni udarci so rodili posledico, da so se prizadeti ločili, odvrnili od vsakdanje, človeku potre- bene družbe in krenili na čisto samostojno, posebno- čudaško pot. Največ takih čudaških životarcev izse- limo med samci, nadutimi umetniki ter vinskih po- bratimi. Ti posebnosti in življenjski čudaki so poseb- ne vrste ljudje, ki navadno zanimajo javnost, dasi veljajo večkrat med navadno na družabnost naveza- nimi zemljani kot na pameti napeto predolgi ali pa pristriženi — norci. Ljudje označijo takega posebnost- ka s kratko sodbo: Glejte ga, je malo priaknjen, moji nekdanji Remšničani so rekali: na pameti pah- njen.

Tak življenjski čudak in samski posebnost je bil tudi g. Brložnik Tone. Ni bil umetnik, ampak trž- ki doktor vsega zdravilstva, bolj kratkopostavni, de- belušasti in rdečelični samec, ki se je pred javnostjo ognil ženske kot sam bogasvaruj znamenja na križ. Tržani in okolica, kjer se je bil naselil pred leti, so ga poznali samo kot dokaj spretnega zdravnika, ki je občeval po človeško edinole z bolniki, med živalst- vom pa s petelinu in s svojim bernhardincem Bun- dušem.

Od tega je že dokaj let, ko se je nastanil naš doktor Anton Brložnik v slovenskem trgu v zasebni hiši, kjer si je najel celo pritličje. Po celem trgu se

je zganilo, kakor v panju čebel, ko je došel glas — novi zdravnik je še samec in za ženitev ravno pri- merne starosti.

Vsi tržani so bili radovedni, kakšen da je in bo ta novi zdravnik. Največ zanimanja in zavednega pričakovanja pa je povzročilo naznanilo doktorjevega prihoda pri samskem ženskem spolu, ki željno rabi moške podpore skozi življenje liki fižol na kvisku podporni kol.

To je bilo bridko in od pamtveka največje raz- očaranje za vse tržane, ker se je pripeljal g. doktor v trdi noči, začel koj drugi dan izvrševati zdravniš- ko pomoč, predstavil pa se ni prav nikomur, še žu- panu in na sodnji ne. Kdor ga je hotel videti, ga spoznati in se ga nagledati od pet do glave, je moral k njemu z izgovorom, da je pokvarjen in rabi izven lastno telesnega popravila po zdravniški pameti in roki.

Dr. Tone Brložnik ni hodil iz svojega stanova- nja pri svitu žarkov dnevnega solnca. Toliko so po- gruntali vsi tržki radovedneži obojega spola, da je dobival g. Brložnik vsakdanjo hrano od bolj samotar- ske gostilničarke vdove Johance, pa zavžival jo je le doma prav sam med štirimi stenami v pasji družbi svojega edinega prijatelja — bernhardineca Bunduša.

Kratko malo, tržani so rekali: g. doktor je ču- dak in posebnost; nadebudne tržke samice pa, ki so hrepenele po življenjski opori moške fižolovke, so ga označile kot prav prismojenega — norca. No, g. To- ne Brložnik pa se je dokaj malo zmenil za to javno obsodbo svoje tržki družbi potrebne osebnosti, menda ker niti zvedel ni o njej, ampak je le živel v izvrše- vanju svojega zdravniškega poklica. Bolniki so ga hvalili, ker je razumel svojo stroko, imel lepe uspehe in ni bil odušen priprosti ljudi.

Zgodilo se je pa tudi po parkrat na mesec, da naš doktor ni maral niti za človeško družbo bolnikov. Tako ob bolj svojih duševno meglenih in hudournih dneh je zaklenil duri svojega stanovanja. Pred vrata pa se je takrat vsedel zvesti stražnik doktorjev. —

Bunduš, ki je z zamolkim renčanjem in nevarnim ka- zanjem zob pregnal vsakega, ki je hotel imeti oprav- ka z gospodarjem. Taka duševna nevihta se je raz- tegnila pri g. Brložniku skozi celi dan, drugega jut- ra pa so bila vrata njegovega stana odprta in ren- čeč Bunduš je stiskal pokorno rep med noge, ležeč pod mizo doktorjeve ordinacijske sobe.

Ljudje so izpočetka godrnjali nad temi nepro- dirnimi doktorjevimi družabnimi oblaki, a ker gospod- ni popustil od svoje nerazumljive navade, so mu od- pustili s časom one črne dni v mescu in prihajali po zdravniško pomoč ob Brložnikovih vedrih in duševno jasnih dneh.

Živel je pač naš g. zdravnik še v onih bolj sta- rih časih, ko je bila šolana zdravniška pomoč nekaj bolj beli vrani podobnega na deželi in ko javna ob- last ni imela moči pregnati kujavega samotarca iz brloga štirih sten.

Ob duševno vedrih dneh je dr. Brložnik zdra- vil dokaj postrežljivo vse bolezni, ki mrevarijo ta po- milovanja vredni Adamov rod. Od bolnikov, če sme- mo rabiti ta izraz, so ga sovražili edino le tržki in okoliški pretepači. Ako je prišel kateri k Brložniku z rano in telesno odprtino, ki je bila povzročena od pretepaškega noža, kolca ali planke, ga je krpal g. doktor s šivanko, nožem, prevezo in obvezo tako ob- čutno, da je vzdihnil vsak razbojniški bolnik pred odhodom: Preklicani ded, sedaj si opraviš na meni svoj konjederski posel, pa ga ne boš nikdar več. Po- ginem rajši za grabo kot pes, samo k temu doktorju ne grem nikdar več po zdravniško pomoč in spriče- valo za sodnijo.

Torej v navadno človeško družbo ni zahajal g. dr. Brložnik, baš radi tega ni bil priljubljen ne pri tržanih, še manj pa pri tržankah, ker je bil samec, ki se je ogibal vsakega izvenslužbenega stika z žen- skim spolom.

Edina prosta zabava, s katero se je kratkočasil čudak dr. Brložnik, je bila petelinova pečenka, dok- torjev bernhardinec Bunduš in polič dobrega vina.